

Sjunkande knarkpriser i Europa

Priserna på narkotika sjunker i Europa och tillgången är stor, enligt EU-narkotikacentrets årsrapport. Samtidigt minskar de narkotikarelaterade dödsfallen något, undantaget är för heroin som tar fler liv. Så även i Sverige, trots utbyggd behandling med Metadon och Subutex.

Även om narkotikaproblemen anses betydligt mindre än på kontinenten, så avled ifjol minst 65 heroinister i Sverige jämfört med 45 året före.

Totalt avled minst 267 narkotikamissbrukare 2005, enligt en ny snabbare statistikmetod än den som EU använder. Det är något lägre tal än året före, trenden är neråtgående sedan flera år, men för preparatet heroin ökar alltså dödstaten.

- Kanske har inte de ökade behandlingsinsatserna slagit igenom ännu. Vi ser även ett ökat heroinmissbruk - både en åldrande population heroinister och en ny yngre generation, säger Bertil Pettersson på Folkhälsoinstitutet till *Drugnews*.

Han ansvarar för samarbetet och kontakten med EU:s drogobservatorium, ECNN, i Lisabon. Centret presenterade i torsdags sin årsrapport.

Både i Europa och i Sverige minskar andelen akut narkotikarelaterade dödsfall, inom unionen mellan 7000-8000 personer per år. Många är opiatrelaterade, men man noterar att även syntetiska ersättningsmedlet metadon orsakat flera dödsfall. Bland annat vid dödsfall i Danmark, Storbritannien och Tyskland.

Gatupriserna på narkotika har sjunkit i Europa, visar en studie av åren 1999-2004. Heroin har blivit 45 procent billigare, sedan produktionen i Afghanistan har ökat. Haschpriset har sjunkit 19 procent, marijuana 12 procent, kokain 22 procent, amfetamin 20 procent och priset på ecstasy har sjunkit hela 47 procent.

- Att priserna sjunkit är något som vi sett även i Sverige. Exempelvis halverades priset på hasch mellan åren 1988 och 2005. Det är

dock svårt att göra kopplingar mellan prisutvecklingen och utvecklingen i användningen. Vi vet inte hur priset påverkar konsumtionen, här finns ett behov av mer kunskap, säger regeringens narkotikapolitiska samordnare Björn Fries i en kommentar.

Efter cannabis som är vanligaste illegala drog var amfetamin länge den dominerande bland s. k. tunga missbrukare. Numer är heroin och amfetamin lika vanligt i den gruppen som omfattar ungefär 26 000 personer i Sverige.

Cannabis som av flera anses som en rätt harmlös drog anges alltmer som orsak till varför patienter söker behandling för drogmissbruk. 15 procent i EU som söker behandling uppger cannabis som primär orsak och hela 27 procent av dem som söker behandling första gången. Därmed är cannabis efter heroin den vanligaste illegala drog som nämns i studier om nyintagna för missbruksvård.

- I Sverige ligger vi - i en europeisk jämförelse - på en låg nivå när det gäller användningen av cannabis, men vi ser allvarligt på cannabis både som drog i sig och som en inkörsport till tyngre droger, säger Björn Fries. Därför avser vi att under 2007 ha ökat fokus på cannabis när det gäller både tillgångsbegränsning, prevention och behandling.

Kokain fortsätter sin uppåtgående trend i Europa. I Storbritannien beräknas uppåt 1,75 miljoner invånare använda kokain som krävde 171 britisks liv ifjol. En ökning med 300 procent på fem år, enligt The Independent.

Det finns andra indikationer på att kokainproblemen ökar även i Sverige, om dock från en låg nivå. Något som gör att Mobilisering mot narkotika tagit initiativ till att kartlägga drogens utbredning - en rapport beräknas vara klar till våren.

Av Drugnews

Nya prioriteringsområden för ny svensk regering

Slumprovisa drogtester i skolan och i trafiken samt narkotikafria fängelser. För att bekämpa narkotikan krävs dessutom ett fungerande samarbete mellan polis och kommunala myndigheter, skriver tre företrädare för Riksförbundet narkotikafritt samhälle med adress till nya regeringen.

Den nya alliansregeringen har beslutat avveckla den förra regeringens samordningsprojekt *Mobilisering mot narkotika*, vilket inte var särskilt förvånande. Mobiliseringen har gjort en del bra insatser men någon kraftfull ledningsfunktion av narkotikapolitiken utgjorde den inte. Det finns flera skäl till det. Uppdraget var otydligt, personalrekryteringen var inte bra och man hade egentligen inte makt över någon annan än sig själv.

Forts. på sidan 4

*ECAD:s nyhetsbrev
önskar sina läsare en
riktigt skön jul och ett
framgångsrikt Nytt År!*

ECAD konferens i Estland:

"Narkotika och dess offer. Hur undviker man att antalet missbrukare ökar?" -

Konferensdeltagare hos Kohtla - Järves borgmästare

- det var temat på en internationell ECAD konferens i estniska Kohtla-Järve 30 november och 1 december 2006.

Konferensen behandlade narkotikans offer och vad medberoende är för något. Ofta analyserar forskare på vetenskapliga konferenser missbrukstrender och effektiviteten av drogbekämpningen. Mer sällan diskuteras hur man kan begränsa antalet narkotikamissbrukare.

Hur många missbrukare finns i landet? Vem faller offer för missbruket? Hur mycket skada orsakar drogberoendet? - Dessa frågor ställde sig deltagarna i konferensen, som samlade specialister från Ryssland, Sverige och Lettland i Kohtla-Järve för att jämföra sina erfarenheter på området.

Borgmästaren i Kohtla-Järve *Eugen Solovjov* beskrev hur arbetet med grava missbrukare tar dubbelt så mycket av stadens resurser jämfört med förebyggande arbete med riskgrupper och aktiva missbrukare. Därför lönar det sig med prevention. Det är en av anledningarna varför Kohtla-Järve har byggt upp ett beroendecentrum för drogmissbrukare som är lätt tillgängligt utan kösystem. Detta centrum för narkoti-

kamissbrukare är det första av sitt slag i Estland.

Centrumet erbjuder information om sociala, medicinska och juridiska frågor, samt HIV prevention. Under ett och ett halvt års tid har det besökts av mer än 2500 narkotikaberoende. Ingen av klienterna har nekats tillträde.

Estland har ett nationellt program för narkotikamissbruksproblem. Dock borde samhället vara mycket mer engagerat i programmet.

Stadsfullmäktiges ordförande i Kohtla-Järve, *Valeri Korb*, påpekade att Estland inte var redo att bemöta vågen av narkotika som vällde in landet men att alla kämpar hårt för att förbättra situationen. Denna konferens var ett bevis på att missbruksproblemen står högt upp på stadens agenda.

Bland konferensdeltagare fanns bl a *Peters Laasins* från socialministeriet, estniska polisens högste kommissarie *Rista Kase-maae*, professor *William Barns* från Concordia University samt ECAD:s direktör *Tomas Hallberg*.

Rapporter om sprututbyte och metadonprogram som testas i Estland orsakade många diskussioner bland konferensdeltagarna. Här var den allmänna attityden till dessa program mest negativ. Vissa påstod att metadonbehandling snarare gynnar missbruk istället för att bota det.

Andrejs Vilks, ECAD, Riga

/fri översättning: *Janina Romanova*

TRO ELLER EJ!

Bilden: *Faktabanken.nu*

I all hemlighet har det under en längre tid pågått hemliga diskussioner mellan EU och NASA om hur 'Outer Space' skulle kunna användas för samhällsnyttiga ändamål.

Tanken är att missbrukare som tröttnat på jordelivet ska kunna skickas ut i välplacerade omloppsbanor för att så småningom välkom-

nas i första hand på månen och, i ett längre tidsperspektiv, på Mars. Strategerna bakom förslaget, mest kriminologer och harm reduction-förespråkare, menar att ett sådant projekt skulle ge aktiva missbrukare nya perspektiv på tillvaron - i ordets alla bemärkelser.

Genom en läcka inom EU har LSD-anhängarna i 'Spaced Out Ltd' fått reda på detaljer kring planerna och planerar nu tillsammans med *Die Marijuana Freunde GmbH* i Berlin en demonstration och uppskjutning av ett antal nyårsraketer eftersom de menar att rymdcharter för missbrukare bara är ett sätt att försena mer jordnära rehabiliteringsåtgärder.

Än så länge är tillgänglig information mycket knapphändig, men konkreta planer beräknas bli offentliga 1 april 2007.

/Av: *Reageramera.blogg.se*

Flera beslag och gripanden genom narkotikasamarbete

Ett unikt narkotikasamarbete mellan brottsbekämpande myndigheter i Sverige, Polen och de baltiska länderna har lett till att antalet gripanden i samband narkotikarelaterad brottslighet har ökat med 50 procent. Samarbetet sker genom ett projekt som har initierats av Mobilisering mot narkotika, och som har resulterat i ca 160 gripanden och beslag av 300 kilo amfetamin.

-Det här visar att bekämpningen av narkotikabrottslighet blir mycket effektivare om tull och polis samarbetar, både nationellt och internationellt, säger Björn Fries, nationell narkotikapolitisk samordnare.

Under två år har organisationen för narkotikapolitisk samordning, Mobilisering mot narkotika, bidragit med 1,3 miljoner till projektet. Pengarna har främst använts till operativa arbetsmöten.

-Genom att träffas och gå igenom gemensamma ärenden har vi större chans att komma åt hela kedjan, från tillverkaren i ett land till langaren i ett annat, säger *Walter Kegö*, områdesansvarig för tull- och polisfrågor på Mobilisering mot narkotika. Projektet kommer att fortsätta även under 2007 med stöd från Mobilisering mot narkotika.

Walter Kegö, områdesansvarig för polis- och tullfrågor, Mobilisering mot narkotika, 0703-15 29 24-

www.Mobilisera.nu

/ För mer information:

Heroinbehandling — en upprörande avvikelse?

Kriminalvården i olika länder har presenterat en del okonventionella projekt som ofta går under benämningen *'harm reduction'*.

I Kanada har man bland annat haft ett tatueringssprogram inom fångvården. Vem som kommit på idén har vi ingen kunskap om, men det är klart att Kanadas regering har insett att idén inte var så lyckad och anser att statens pengar kan användas bättre.

Tidningen *Times Online* avslöjar i ett reportage från 27 november 2006 att det pågår hemliga försök med heroinutskrivning på brittiska fängelser. Det rör sig om 150 missbrukare på 3 avdelningar som ingår i försöket.

De får sitt heroin administrerat med hjälp av läkare och sjuksköterskor. Resultaten skall rapporteras till polisen, läkarkåren och till berörda ministrar.

Liknande försök har inte förekommit i Storbritannien sedan 1960-talet. Då var det möjligt för läkare att skriva ut narkotiska medel till missbrukare, men det fungerade inte länge då det uppstod en hel del skandaler i samband med detta och många läkare i London skrev ut för många recept.

Fångarna valdes eftersom de var tunga narkomaner med stora missbruksproblem.

Just nu får missbrukare metadon - ett syntetiskt substitut till heroin, som sägs sakna heroinets ruseffekt.

Allt detta trots den senaste rapporten från Glasgow University som bevisar att bara 4% av heroinmissbrukare lyckades lägga av med sin ovana med hjälp av metadon.

Detaljer av det hemliga försöket avslöjades i slutet av november då en av de mest kända polisexperterna i narkotikafrågor uppmanade till utvidgad heroinförskrivning till missbrukare.

Försöket får stöd av Howard Roberts, polisens representant i regeringens narkotikaråd.

Roberts tyckte dock inte att heroin skulle legaliseras utan att vårda

missbrukare med heroin var en möjlighet att sätta stopp på missbrukarnas brottslighet som omfattar flera områden, från stölder till dråp.

Howard Roberts påpekade även att ungefär 60 % av alla brott i Storbritannien begås antagligen på grund av narkotikamissbruk. Han medgav att behandling med heroin skulle kosta upp till £3,000, men att kostnaden för all brott som begås för att finansiera drogmissbruk var ännu större.

Martin Barnes, verkställande direktör för *Drugscope* stödde Roberts, och sade att heroinutskrivning kunde vara det bästa sättet för vissa narkomaner att komma från sitt missbruk.

- Här finns definitiva vinster, inte bara för den individuella missbrukaren, utan för hela samhället, sade han.

Storbritanniens pris för narkotikamissbruk

23-35 ton heroin smugglas in årligen

300,000 heroinmissbrukare finns i landet

£15,000 kostar missbruk för en narkoman per år

£45,000 kostar alla brott som begås av missbrukare årligen

432 brott begås av varje missbrukare årligen i genomsnitt.

Källa: reageramera.blogg.se; www.timesonline.co.uk

ECAD:S KOMMENTAR

De flesta liknande

program som förekommer bland missbrukare i frihet världen över har som mål att patienten skall överleva och få ett så normalt liv som möjligt för att kunna sköta sitt eget boende, studera eller arbeta. Dessa förhållanden gäller inte bakom murarna.

Det är synnerligen märkligt att kriminalvården inte anser sig kunna ha sådan uppsikt över de som är intagna att de kan hålla dem vid liv utan att ge dem narkotiska preparat.

Under andra världskriget var det inte helt ovanligt att läkare deltog i liknande medicinska experiment med människor som var fängslade.

Var har humanismen tagit vägen?

Norge — på överdostoppen

7 % av alla normmän som dör före fyllda 40, dör av överdoser, skriver norska Aftenposten och Kjetil Sæter. Det är skyhögt över genomsnittet i Europa, som ligger på 3 procent, enligt EU:s narkotikabyrå EMCDDA.

Vi har en väldigt vidsträckt injektionskultur bland heroinmissbrukare i Norge. I många andra länder är det vanligare att röka eller sniffa. Det är en viktig anledning till att Norge har ett högt antal injicerande, säger forskningsledare Astrid Skretting vid Statens Institut för Rusmedelsforskning. Hon understryker att rapporteringen varierar i olika europeiska länder, och att det därför måste tas med förbehåll när talen läggs samman. - Men det är ingenting man kan sticka under stol att talen är så pass höga i Norge, säger hon.

Talen omfattar bara dödsfall som är direkt relaterade till narkotikaförgiftning.

Det rapporteras genomsnittligt mellan 7000 och 8000 narkotikarelaterade dödsfall i Europa varje år. I Norge dog 184 människor av överdoser i fjol, en markant nedgång från toppåret 2001, då 405 dog av en överdos.

Män i storstäder under 45 år är överrepresenterade i statistiken från de flesta europeiska länder. För denna grupp är narkotikarelaterade dödsfall en

av de viktigaste dödsorsakerna, skriver EMCDDA.

Metadon

EMCDDA riktar också fokus mot dödsfall relaterade till metadonmissbruk i sin nya rapport. I Norge återfanns metadon i blodet på 55 av 223 som dog av överdoser i 2004.

Det betyder inte nödvändigtvis att metadonförgiftning är den enda orsaken. I många fall handlar det om en blandmissbruk av flera ämnen.

Talen visar under alla omständigheter att metadon är en potent gift som man skall vara väldigt försiktig med. - *Det är viktigt att rikta sökarljuset mot att det inte är ofarligt att hantera metadon, säger Skretting.*

I Danmark var metadon orsak till förgiftning i 95 av 214 narkotikarelaterade dödsfall i 2004, skriver EMCDDA.

Av: Aftenposten, 27 november 2006

ECAD:S KOMMENTAR

Siffror gällande narkotikarelaterad död är mycket svårt att jämföra.

Både definition av vad narkotikarelaterad död är och sätt att insamla information skiljer sig mellan olika länder.

...Det är alldeles uppenbart att det finns ett behov av ett system för styrning och samordning av narkotikapolitiken eftersom problemet inte har någon solklar naturlig hemvist. Det spänner över rättsväsende, socialtjänst, sjukvård, tull, skola och arbetsliv, bara för att nämna de viktigaste politikområdena.

Hur ska då narkotikapolitiken samordnas för att kunna leva upp till ambitionen att färre ska börja med narkotika och fler ska sluta?

Vi menar att narkotikaproblemet primärt är en fråga för rättsväsendet eftersom vi har att göra med illegala rusmedel.

Huvuduppgiften för politiken måste vara att upprätthålla förbudet och motverka att narkotika blir kulturellt accepterat. Utvecklingen i flera europeiska länder förskräcker.

Fredrik Reinfeldt måste se till att narkotikapolitiken blir kraftfullare än hittills. Den förra regeringen delegerade ner frågan långt under ministernivå. Vi utgår från att den här regeringen kommer att göra precis tvärtom. Sverige har inom detta område en unik position. Nyligen pekade FN:s narkotikaorgan UNODC ut Sverige som världsledande i narkotikabekämpning. Även om vi jämfört med andra länder kan uppvisa goda resultat är utvecklingen på många vis oroande. Sverige har dock möjligheten att visa vägen och bli ett föredöme för andra länder och på så vis bryta den uppgivenhet som råder på så många håll i världen.

Vilka är då de insatser regeringen bör prioritera?

• **Inför slumpvisa drogtester i skolan.** Det gäller att upptäcka och ingripa så tidigt som möjligt för att kunna hjälpa så tidigt som möjligt. De allra flesta som börjar med narkotika gör det i tonåren. Man blir så gott som alltid introducerad i missbruket av en nära vän, någon man litar på och tycker om. I ett första skede bör gymnasieskolorna införa slumpvisa - frivilliga - drogtester. Skolöverläkare Nils Lundin i Helsingborg har sett till att skolorna i hans kommun på ett mycket aktivt sätt använder drogtester i preventionsarbetet. Lundins modell borde utvecklas så att den kan användas av alla gymnasieskolor och på sikt även på högstadiet.

• **Bättre lokalt samarbete mellan polis, socialtjänst, sjukvård och skola.** Regeringen bör ge polisen i uppdrag att upprätta ett fungerande system för samarbete mellan polisen och de kommunala myndigheter som ansvarar för narkotikabekämpningen. Polisens arbete begränsas inte av de sekretesskrav som exempelvis socialtjänsten arbetar under och därför kan polisen ta ledningen i detta arbete. Länsnarkotikaroteln i Stockholm har upprättat ett mycket bra samarbete med Maria ungdom i Stockholm, ett exempel andra borde kunna ta efter.

• **Gör drogtester i trafiken till en del av polisens rutinarbete.** Drogtester i arbetslivet är numera vanligt och ett mycket bra sätt att upptäcka missbruk och leder ofta till att folk får den hjälp de behöver. Ett annat sätt är drogtester i trafiken. Många som missbrukar narkotika kör bil och utsätter andra för fara, samtidigt som de exponerar sig för upptäckt. Det borde bli lika naturligt att rutinmässigt lämna ett salivprov för drogtest som det är att blåsa i en alkometer. Rättsväsendet bör utveckla modeller som går ut på att den som ertappas med att köra bil narkotikapåverkad ska kunna välja att gå igenom ett längre behandlingsprogram inkluderande återkommande drogtester för att återfå sitt körkort och undgå straff.

• **Gör fängelserna narkotikafria.** Det är minst sagt märkligt att det går att fortsätta knarka när man sitter i fängelse. Den tid man sitter inlåst på anstalt bör användas till eftertanke och ge tillfälle till förändring av livsstil. Detta är knappast möjligt i ett drogpåverkat tillstånd. På Gävleanstalten har man idag mycket små problem med missbruk bland de intagna. Detta är främst ett resultat av noggranna kontroller av alla besökare där narkotikahunden Remington är den viktigaste pusselbiten. Men också av att de intagna erbjuds kvalificerad behandling. Alla fängelser bör ansluta sig till Gävleanstaltens höga ambitionsnivå.

• **Staten bör ta större ansvar för finansieringen av narkomanvården.** Socialtjänstlagen ålägger kommunerna att ta ansvar för missbruksvården men staten tillhandahåller inte de pengar som behövs. Resultatet har blivit att många missbrukare inte fått den hjälp de behövt.

Förre folkhälsoministern Morgan Johansson (s) tog fram örönmärkt statsbidrag riktade till narkomanvården vilket ledde till att LVM-hemmen, där tvångsvård av de tyngsta missbrukarna bedrivs, nu är närmast överfulla från att tidigare ha gapat halvtomma. Detta var en mycket viktig humanitär insats som räddar liv och den nya regeringen måste se till att fortsätta på detta spår och öka det statliga åtagandet när det gäller finansieringen av narkomanvården.

Undertecknat av: Ove Rosengren, förbundsordförande, Per Johansson, förbundssekreterare, Gazal S Amini, förbundsjurist hos RNS

ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. Drug dealing and drug abuse cause enormous problems in Europe. Nations and their citizens are affected by the consequences of drug abuse. ECAD member cities work to develop initiatives and efforts against drug abuse supporting the United Nations Conventions which oppose legalization and promote policies to eradicate drug abuse worldwide. Has your city joined ECAD?

European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466
E-mail: ecad@ecad.net
www.ecad.net

ECAD Regional Office in Russia
www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru

ECAD Regional Office in Latvia
Tel. +371 6510591
www.ecad.riga.lv andrejs.vilks@rcc.lv

ECAD 14-th Mayors` Conference

Istanbul, Turkey

First Announcement!

FIGHTING DRUGS – FROM DIFFERENT ANGLES

10-11 May, 2007

Mer information finner du på www.ecad.net